ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงและการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านปัญญาประดิษฐ์ กับมูลค่ากิจการ: กรณีศึกษาบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100

The Relationship Between AI Risk and Compliance Disclosure and Firm Value: Evidence from Listed Companies in Thailand's SET100

อัครเดช ฉวีรักษ์[1*]

Aukkaradej Chaveerug[1*]

Received: *October 10, 2025;* ***Revised:*** *January 30, 2026;* ***Accepted:*** *February 2, 2026*

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI Risk Disclosure) และการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI Compliance Disclosure) ต่อมูลค่ากิจการ (Firm Value) ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 จำนวน 92 บริษัท รวม 276 ชุดข้อมูล ระหว่างปี 2565 - 2567 โดยใช้ระเบียบวิธีเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลจากรายงานประจำปีและรายงาน AI Disclosure และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ และการถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า การเปิดเผยความเสี่ยงด้านปัญญาประดิษฐ์ และการเปิดเผยการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านปัญญาประดิษฐ์ มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อมูลค่ากิจการอย่างมีนัยสำคัญ และการเปิดเผยทั้งสองด้านพร้อมกันช่วยเพิ่มมูลค่ากิจการได้มากที่สุด สำหรับตัวแปรควบคุม ขนาดบริษัทและอัตรากำไรมีผลเชิงบวกต่อมูลค่ากิจการ ขณะที่โครงสร้างหนี้สูงมีผลเชิงลบต่อมูลค่ากิจการ สรุปได้ว่า การเปิดเผยข้อมูลด้านปัญญาประดิษฐ์อย่างครบถ้วน โปร่งใส และสมดุล ช่วยสร้างความเชื่อมั่น ลดความไม่แน่นอนในการตัดสินใจลงทุน และเพิ่มมูลค่ากิจการ ซึ่งมีประโยชน์ต่อผู้บริหาร นักลงทุน และผู้กำกับดูแลตลาดทุนอย่างชัดเจน

คำสำคัญ : การเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงด้านปัญญาประดิษฐ์; การปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านปัญญาประดิษฐ์; มูลค่ากิจการ

[1] *คณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย*

[1] *Faculty of Accounting, Chiangrai Rajabhat University*

[*] *Corresponding Author, E - mail: aj.aukmsb@gmail.com*

Abstract

This research aims to examine the effects of Artificial Intelligence Risk Disclosure (AI Risk Disclosure) and Artificial Intelligence Compliance Disclosure (AI Compliance Disclosure) on the firm value of listed companies in the SET100 of the Stock Exchange of Thailand. The study covers 92 companies with a total of 276 observations between 2022 and 2024, using a quantitative research approach. Data were collected from annual reports and AI disclosure reports and analyzed using descriptive statistics, correlation analysis, and multiple linear regression. The findings indicate that both AI Risk Disclosure and AI Compliance Disclosure have a significant positive relationship with firm value, and the simultaneous disclosure of both aspects leads to the highest increase in firm value. Among the control variables, firm size and profitability positively affect firm value, whereas high leverage has a negative effect. In conclusion, comprehensive, transparent, and balanced AI disclosure enhances investor confidence, reduces uncertainty in investment decisions, and increases firm value, providing clear benefits for managers, investors, and market regulators.

Keywords: AI Risk Disclosure; AI Compliance Disclosure; Firm Value

บทนำ

เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำเนินธุรกิจทั่วโลก ตั้งแต่การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน การลดต้นทุน การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่ ไปจนถึงการสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์และบริการใหม่ ๆ (Bello y Villarino and Bronitt, 2024) คุณสมบัติเด่นของ AI ได้แก่ ความสามารถในการเรียนรู้และตัดสินใจอัตโนมัติ ซึ่งช่วยให้บริษัทสามารถตอบสนองต่อการแข่งขันได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม การนำ AI มาใช้งานยังมาพร้อมกับความเสี่ยงหลายมิติ เช่น ความเสี่ยงทางเทคนิค จริยธรรม ความเป็นส่วนตัวของข้อมูล และการปฏิบัติตามกฎระเบียบ

บริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงด้าน AI (AI Risk Disclosure) และข้อมูลการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้าน AI (AI Compliance Disclosure) อย่างโปร่งใส มักสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ลงทุน ลดความไม่แน่นอนของการลงทุน และส่งผลเชิงบวกต่อมูลค่ากิจการ (Marin et al., 2025) ตัวอย่างเช่น Microsoft ได้จัดทำมาตรฐานการใช้ AI อย่างรับผิดชอบ (Responsible AI Standard) ซึ่งระบุความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับอคติของโมเดล ความเป็นส่วนตัวของข้อมูล และมาตรการกำกับดูแล เช่น การตั้งคณะกรรมการด้าน AI Governance และการดำเนินการประเมินผลกระทบก่อนเผยแพร่ผลิตภัณฑ์หรือบริการที่ใช้ AI (Microsoft, 2022) ในทำนองเดียวกัน Google (Alphabet Inc.) เปิดเผย AI Principles ที่เน้นความโปร่งใส ความรับผิดชอบ และจริยธรรมของระบบ AI พร้อมรายงานความก้าวหน้าประจำปี รวมถึงแนวทางหลีกเลี่ยงการประยุกต์ใช้ AI ในงานที่เป็นอาวุธ และการจัดให้มีการตรวจสอบจากบุคคลภายนอก (Third Party Audits) สำหรับบางระบบที่มีความเสี่ยงสูง (Google, 2023) ขณะที่สถาบันการเงินอย่าง J.P. Morgan Chase เปิดเผยว่าการใช้ AI และ Machine Learning ในการประเมินเครดิตและตรวจสอบธุรกรรมอยู่ภายใต้กรอบการกำกับดูแลของสหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรป พร้อมแสดงข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงด้านข้อมูลส่วนบุคคลและความปลอดภัยทางไซเบอร์ที่เกี่ยวข้อง (JPMorgan Chase & Co., 2024)

บริษัทที่มีการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI Risk Disclosure) หมายถึง กระบวนการที่บริษัทสื่อสารต่อผู้ถือหุ้น นักลงทุน และผู้มีส่วนได้เสียเกี่ยวกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้เทคโนโลยี AI ทั้งในด้านเชิงเทคนิค เช่น ความผิดพลาดของอัลกอริทึม หรือการเรียนรู้จากข้อมูลที่มีอคติ ด้านจริยธรรม เช่น การเลือกปฏิบัติหรือความไม่เป็นธรรม ด้านความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของข้อมูล (Data Privacy and Security)

รวมถึงความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์และชื่อเสียงของบริษัท (Wang and Yen, 2023; Uberti-Bona Marin et al., 2025) การเปิดเผยข้อมูลเหล่านี้มักปรากฏในรายงานประจำปี (Annual Report) รายงานความยั่งยืน (Sustainability Report) หรือในส่วนของการเปิดเผยปัจจัยความเสี่ยง (Risk Factor Disclosures) ภายในเอกสารที่บริษัทจัดทำเพื่อนำเสนอต่อหน่วยงานกำกับดูแล เช่น รายงานแบบฟอร์ม 10-K ของสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์สหรัฐอเมริกา ช่วยให้ผู้ลงทุนสามารถประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานและการใช้เทคโนโลยี AI ได้อย่างรอบด้าน (Marin et al., 2025)

ในทำนองเดียวกัน การเปิดเผยการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI Compliance Disclosure) หมายถึง การรายงานหรือสื่อสารต่อสาธารณะว่าองค์กรปฏิบัติตามข้อกำหนด กฎหมาย มาตรฐาน และแนวทางกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องกับการใช้ AI อย่างเคร่งครัด เช่น EU AI Act, NIST AI Risk Management Framework หรือมาตรฐาน ISO/IEC ด้านระบบจัดการ AI เช่น ISO/IEC 42001 รวมถึงแนวทางภายในองค์กร เช่น การตั้งคณะกรรมการกำกับดูแลด้าน AI (AI Governance Committee) การประเมินผลกระทบของ AI (AI Impact Assessment) ก่อนนำระบบไปใช้จริง และการกำหนดแนวทางจริยธรรม (Code of Ethics) ในการใช้ AI (Microsoft, 2022; Google, 2023) การเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI Risk Disclosure) และการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้าน AI (AI Compliance Disclosure) สะท้อนถึงความโปร่งใส (Transparency) และการจัดการความเสี่ยงเชิงรุก (Proactive Risk Management) ขององค์กร หากบริษัทเปิดเผยข้อมูลอย่างชัดเจน นักลงทุนได้รับรู้ว่าบริษัทมีการบริหารจัดการด้านเทคโนโลยีและกฎเกณฑ์อย่างจริงจัง ส่งผลให้ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง (Reputational Risk) และความไม่แน่นอนทางกฎหมาย (Regulatory Uncertainty) ลดลง ซึ่งช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นของผู้ลงทุนและผู้มีส่วนได้เสีย (PwC, n.d.)

ในทางกลับกัน หากบริษัทเพิกเฉยต่อการเปิดเผยข้อมูล AI อาจก่อให้เกิดความกังวลเกี่ยวกับความเสี่ยงเชิงระบบ (Systemic Risk) เช่น ความผิดพลาดของอัลกอริทึมที่ส่งผลกระทบต่อกระบวนการทางธุรกิจและลูกค้า หรือการละเมิดข้อมูลส่วนบุคคล อาจนำไปสู่ข้อพิพาททางกฎหมายและการปรับปรุงตามข้อกำหนดของหน่วยงานกำกับดูแล นอกจากนี้ค่าใช้จ่ายด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance Costs) ที่คาดเดาไม่ได้ เช่น การจ้างผู้ตรวจสอบภายนอก การปรับปรุงระบบเทคโนโลยี และการบริหารความเสี่ยงเชิงกฎหมาย อาจส่งผลกระทบต่อผลประกอบการและความสามารถในการลงทุนเชิงกลยุทธ์ของบริษัท การละเลยด้านนี้จึงสะท้อนถึงการบริหารจัดการที่ไม่รัดกุม และสามารถกระทบเชิงลบต่อมูลค่ากิจการ (มนณกร เลิศคำ และคณะ, 2568; PwC, n.d.) ตัวอย่างเช่น Microsoft และ Google มีการเปิดเผยรายงานด้าน AI จริยธรรม ความเสี่ยง และการปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างต่อเนื่อง ทำให้นักลงทุนและตลาดทุนมองว่าองค์กรเหล่านี้ไม่เพียงแต่มีนวัตกรรม แต่ยังคำนึงถึงผลกระทบในมิติความเสี่ยงและการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ส่งผลให้มูลค่ากิจการเติบโตและสามารถรักษาฐานนักลงทุนได้อย่างมั่นคง (Cheong, 2024) นอกจากนี้งานวิจัยที่ผ่านมาเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล (ESG Disclosure) พบว่า การเปิดเผยข้อมูล ESG มีผลต่อมูลค่ากิจการและต้นทุนเงินทุนอย่างมีนัยสำคัญ (Rohendi et al., 2024) อย่างไรก็ตาม การศึกษาเกี่ยวกับ AI Risk และ AI Compliance Disclosure โดยตรงยังมีจำกัด โดยเฉพาะในประเทศไทย แม้หลายบริษัทในกลุ่ม SET100 จะเริ่มลงทุนด้าน AI และเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการเทคโนโลยี แต่ยังไม่มีงานวิจัยเชิงประจักษ์ที่วิเคราะห์ผลกระทบต่อมูลค่ากิจการ (Firm Value)

ดังนั้น งานวิจัยนี้จึงกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI Risk Disclosure) และการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI Compliance Disclosure) กับมูลค่ากิจการ โดยใช้บริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม SET100 เนื่องจากเป็นบริษัทขนาดใหญ่ที่มีมูลค่าตลาดสูง มีความซับซ้อนในการดำเนินธุรกิจ และมีแนวโน้มการนำเทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์มาใช้ในระดับที่มีนัยสำคัญ อีกทั้งยังอยู่ภายใต้แรงกดดันด้านการเปิดเผยข้อมูลและการกำกับดูแลจากนักลงทุนและหน่วยงานกำกับดูแลมากกว่าบริษัททั่วไป การศึกษานี้มุ่งเติมเต็มช่องว่างทางวิชาการ และเพื่อเสนอข้อแนะนำเชิงปฏิบัติสำหรับการยกระดับรายงานด้านความเสี่ยงและการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้าน AI ในประเทศไทย ทั้งนี้ยังช่วยเสริมสร้างความโปร่งใส ความเชื่อมั่นของนักลงทุน และสนับสนุนการเติบโตอย่างยั่งยืนของมูลค่ากิจการ (Firm Value)

ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. มูลค่ากิจการ (Firm Value)

มูลค่ากิจการ (Firm Value) เป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนความสามารถของบริษัทในการสร้างผลตอบแทนแก่นักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียอื่น ๆ ไม่เพียงแต่ในมิติผลกำไร แต่รวมถึงความยั่งยืนของธุรกิจในระยะยาว (Wu et al., 2022)

มูลค่ากิจการยังสะท้อนความคาดหวังของตลาดต่อการจัดการความเสี่ยง การบริหารเชิงกลยุทธ์ การสร้างนวัตกรรม และการเปิดเผยข้อมูลเชิงกลยุทธ์อย่างโปร่งใส โดยทฤษฎีสัญญาณ (Signaling Theory) ชี้ว่าการสื่อสารแผนธุรกิจ ผลการดำเนินงาน และการบริหารความเสี่ยงสามารถส่งสัญญาณความน่าเชื่อถือแก่ผู้ลงทุน ลดความไม่แน่นอน และเพิ่มความเชื่อมั่น มักสะท้อนออกมาในมูลค่าตลาดของบริษัท (Al-Nimer, 2021) นอกจากนี้แนวคิดการบริหารความเสี่ยงขององค์กรแบบองค์รวม (Enterprise Risk Management: ERM) แสดงให้เห็นว่า การบริหารความเสี่ยงเชิงรุกผ่านการประเมินความเสี่ยงและการเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส สามารถเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ลดต้นทุนเงินทุน และส่งเสริมการเติบโตของมูลค่ากิจการ (Chen and Xie, 2022) การเปิดเผยข้อมูลที่เหมาะสมช่วยให้นักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียสามารถประเมิน ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยี การปฏิบัติตามกฎระเบียบ และความเสี่ยงเชิงจริยธรรมขององค์กรได้ชัดเจนขึ้น มีผลต่อการตัดสินใจลงทุน การระดมทุน และมูลค่ากิจการโดยรวม (Al-Nimer, 2021) บริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม SET100 เป็นกลุ่มบริษัทขนาดใหญ่ที่มีความสามารถในการลงทุนด้านเทคโนโลยีและการบริหารความเสี่ยงสูง (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2567) มูลค่ากิจการสะท้อนถึงความสามารถในการจัดการเทคโนโลยี ความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ ความโปร่งใส และความน่าเชื่อถือที่สร้างความมั่นใจแก่นักลงทุนไทย จึงสรุปได้ว่า มูลค่ากิจการไม่ได้ขึ้นอยู่เพียงผลกำไรหรือรายได้ แต่สะท้อนการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ การเปิดเผยข้อมูลอย่างโปร่งใส และการจัดการความเสี่ยงเชิงรุกช่วยสร้างความเชื่อมั่นและความยั่งยืนขององค์กรในระยะยาว

2. การเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงด้านปัญญาประดิษฐ์

การเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI Risk Disclosure) หมายถึง การสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้เทคโนโลยี AI โดยครอบคลุมทั้งความเสี่ยงเชิงเทคนิค เช่น ความผิดพลาดของอัลกอริทึม การเรียนรู้จากข้อมูลที่มีอคติ ความเสี่ยงด้านจริยธรรม เช่น การเลือกปฏิบัติหรือความไม่เป็นธรรม และความเสี่ยงด้านความเป็นส่วนตัวและความปลอดภัยของข้อมูล (Data Privacy and Security) (Shaban and Omoush, 2025; Xia et al., 2023)

การเปิดเผยความเสี่ยงเหล่านี้สะท้อนถึง ความโปร่งใส (Transparency) และการบริหารความเสี่ยงเชิงรุก (Proactive Risk Management) ขององค์กร ช่วยให้นักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียสามารถประเมินความเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับการใช้ AI ได้อย่างรอบด้าน และสนับสนุนการตัดสินใจลงทุนที่มีข้อมูลครบถ้วนและมั่นใจมากขึ้น งานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า การสื่อสารความเสี่ยง AI อย่างชัดเจนช่วยลดความไม่แน่นอนของนักลงทุน และสร้างความเชื่อมั่นในตลาดทุน (Cheong, 2024; Marin et al., 2025) การเปิดเผย AI Risk Disclosure สามารถเชื่อมโยงกับทฤษฎีสัญญาณ (Signaling Theory) ระบุว่าการสื่อสารข้อมูลสำคัญเป็นสัญญาณบวก (Positive Signal) ต่อผู้มีส่วนได้เสียช่วยลดความไม่สมดุลของข้อมูล (Information Asymmetry) และเพิ่มความน่าเชื่อถือของบริษัท (Liu et al., 2024) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารความเสี่ยงขององค์กรแบบองค์รวม ที่เน้นการบริหารความเสี่ยงเชิงรุกเพื่อสร้างมูลค่าและความยั่งยืนขององค์กร การระบุและสื่อสารความเสี่ยงล่วงหน้า เช่น การประเมินผลกระทบของระบบปัญญาประดิษฐ์หรือการจัดให้มีและการดำรงไว้ซึ่งระบบการควบคุมภายในที่เหมาะสม ช่วยลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการใช้ AI และเพิ่มความมั่นใจแก่นักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสีย (Big Valley Marketing, 2024) ดังนั้น ตัวแปร AI Risk Disclosure ในงานวิจัยนี้จึงพัฒนาขึ้นบนพื้นฐานของทฤษฎีสัญญาณ (Signaling Theory) และแนวคิดการบริหารความเสี่ยงขององค์กรแบบองค์รวม เพื่อสะท้อนว่า การเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงด้าน AI ของบริษัทเป็นเครื่องมือเชิงกลยุทธ์ช่วยลดความไม่แน่นอนทางการเงิน เพิ่มความเชื่อมั่นของตลาดและมีผลโดยตรงต่อมูลค่ากิจการ

3. การปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านปัญญาประดิษฐ์

การปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI Compliance Disclosure) หมายถึง การรายงานว่าบริษัทมีการปฏิบัติตามข้อกำหนด กฎหมาย มาตรฐาน และแนวทางกำกับดูแลที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยี AI

อย่างเคร่งครัด ตัวอย่างเช่น EU AI Act, GDPR, NIST AI Risk Management Framework รวมถึงแนวทางขององค์กรวิชาชีพและมาตรฐานอุตสาหกรรมต่าง ๆ (Papagiannidis et al., 2025)

ในระดับองค์กร บริษัทยังต้องมีมาตรการภายใน เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการกำกับดูแล AI (AI Governance Committee) การประเมินผลกระทบจากการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI Impact Assessment) ก่อนนำระบบไปใช้งานจริง และการจัดทำจรรยาบรรณด้าน AI (Code of Ethics) เพื่อให้การใช้งาน AI สอดคล้องกับหลักจริยธรรมและข้อกำหนดทางกฎหมาย (Coglianese and Shaikh, 2023; Xia et al., 2023) บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100 เป็นกลุ่มบริษัทที่มีขนาดใหญ่และมีความสามารถในการลงทุนด้านเทคโนโลยีและการบริหารความเสี่ยงสูง การเปิดเผยมาตรการการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (Compliance) ของบริษัทเหล่านี้สะท้อนถึงความโปร่งใสและความรับผิดชอบต่อผู้ลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียในตลาดทุนไทย (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2567) สอดคล้องกับทฤษฎีสัญญาณ (Signaling Theory) โดยชี้ว่าการสื่อสารข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติตามกฎระเบียบเป็นสัญญาณเชิงบวกต่อผู้ลงทุน ช่วยลดความไม่สมดุลของข้อมูล (Information Asymmetry) และเพิ่มความเชื่อมั่นในความน่าเชื่อถือของบริษัท (Liu et al., 2024) นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารความเสี่ยงขององค์กรแบบองค์รวม (Enterprise Risk Management: ERM) ที่เน้นการบริหารความเสี่ยงเชิงรุกเพื่อเพิ่มมูลค่าและความยั่งยืนขององค์กร ด้วยเหตุนี้ การเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้าน AI (AI Compliance Disclosure) จึงไม่ได้เป็นเพียงการปฏิบัติตามกฎระเบียบเท่านั้น แต่ยังเป็นเครื่องมือเชิงกลยุทธ์ที่เชื่อมโยงโดยตรงกับการเพิ่มมูลค่ากิจการ (Firm Value) ของบริษัท เนื่องจากช่วยสร้างความเชื่อมั่น ลดความเสี่ยงทางกฎหมาย และสนับสนุนการบริหารจัดการความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ขององค์กรในบริบทของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม SET100 ของประเทศไทย (ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, 2567; ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2567)

4. การเปิดเผยด้าน AI Risk และ AI Compliance Disclosure กับ Firm Value

การเปิดเผยข้อมูลทั้งสองมิติร่วมกัน ได้แก่ การเปิดเผยความเสี่ยงด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI Risk Disclosure) และการเปิดเผยการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI Compliance Disclosure) ช่วยสะท้อนถึงความโปร่งใส (Transparency) และการบริหารความเสี่ยงเชิงรุก (Proactive Risk Management) ขององค์กรอย่างครบถ้วน การสื่อสารทั้งสองด้านช่วยให้นักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียได้รับข้อมูลที่ชัดเจนเกี่ยวกับความเสี่ยงและมาตรการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ทำให้สามารถตัดสินใจลงทุนได้อย่างมั่นใจมากขึ้น (Shaban and Omoush, 2025)

การรวมการเปิดเผยทั้งสองมิติช่วยลดความไม่แน่นอนทางกฎหมาย (Regulatory Uncertainty) และความเสี่ยงด้านชื่อเสียง (Reputational Risk) ซึ่งอาจเกิดจากความผิดพลาดของ AI หรือการปฏิบัติไม่สอดคล้องกับข้อกำหนดทางกฎหมาย นอกจากนี้ยังลดค่าใช้จ่ายที่อาจเกิดจากการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างไม่คาดคิด และสร้างความมั่นใจในความสามารถของบริษัทในการบริหารจัดการเทคโนโลยีและความเสี่ยง (Rohendi et al., 2024) งานวิจัยที่ผ่านมาพบว่า การเปิดเผยข้อมูลเชิงกลยุทธ์หลายมิติช่วยเพิ่มคุณค่าของสัญญาณ (Signal Value) ต่อผู้ลงทุน ทำให้สัญญาณบวกจากการสื่อสารเพื่อลดความไม่สมดุลของข้อมูล และเพิ่มความเชื่อมั่นในตลาดทุนอย่างชัดเจน (Shaban and Omoush, 2025) นอกจากนี้การศึกษาบริษัทจดทะเบียนไทยในกลุ่ม SET100 พบว่า การเปิดเผยข้อมูลเชิงโปร่งใสเกี่ยวกับความเสี่ยงและการปฏิบัติตามกฎระเบียบช่วยให้นักลงทุนสามารถประเมินความเสี่ยงของบริษัทได้อย่างแม่นยำและสร้างความมั่นใจในการลงทุน (นวลสิริ หมั่นไร่ และคณะ, 2568; PwC, n.d.)

ในเชิงทฤษฎีการเปิดเผยร่วมกันสอดคล้องกับทฤษฎีสัญญาณ (Signaling Theory) ที่ชี้ว่าการสื่อสารข้อมูลสำคัญเป็นสัญญาณบวกต่อผู้มีส่วนได้เสีย และช่วยลดความไม่สมดุลของข้อมูล รวมทั้งสอดคล้องกับแนวคิดการบริหารความเสี่ยงขององค์กรแบบองค์รวม (Enterprise Risk Management: ERM) ที่เน้นการบริหารความเสี่ยงเชิงรุกเพื่อสร้างมูลค่าและความยั่งยืนขององค์กร (Bahari and Napitupulu, 2025; Alzeghoul and Alsharari, 2025) ด้วยเหตุนี้การเปิดเผยทั้ง AI Risk Disclosure และ AI Compliance Disclosure จึงไม่เพียงแต่ตอบโจทย์การปฏิบัติตามกฎระเบียบ แต่ยังเป็นเครื่องมือเชิงกลยุทธ์ที่ช่วยสร้างมูลค่ากิจการ (Firm Value) สูงกว่าการเปิดเผยแต่ละมิติแยกกัน การสื่อสารข้อมูลเชิงโปร่งใสทั้งด้านความเสี่ยงและการปฏิบัติตามกฎระเบียบช่วยให้นักลงทุนเข้าใจศักยภาพและความพร้อมของบริษัทในการบริหารจัดการเทคโนโลยี AI อย่างรอบด้าน นอกจากนี้ยังช่วยลดความไม่แน่นอนในการตัดสินใจลงทุนและ

ลดความเสี่ยงเชิงระบบ (Systemic Risk) ที่อาจเกิดขึ้นจากข้อผิดพลาดหรือการละเมิดกฎระเบียบ (Shaban and Omoush, 2025; Bahari and Napitupulu, 2025)

งานวิจัยนี้มุ่งศึกษาผลกระทบของการเปิดเผยข้อมูลด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI Disclosure) และการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI Compliance Disclosure) ต่อมูลค่ากิจการ (Firm Value) เพื่อวิเคราะห์ว่าการสื่อสารข้อมูลเชิงกลยุทธ์เหล่านี้สามารถเพิ่มความเชื่อมั่นแก่นักลงทุน ลดความไม่แน่นอน และส่งผลต่อมูลค่ากิจการอย่างไร ในการศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดตัวแปรการศึกษา ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ การเปิดเผยความเสี่ยงด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI Risk Disclosure) และการเปิดเผยการปฏิบัติกฎระเบียบด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI Compliance Disclosure)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ มูลค่ากิจการ (Firm Value)

ตัวแปรควบคุม (Control Variables) ได้แก่ ขนาดบริษัท (Firm Size) อายุบริษัท (Firm Age) อัตรากำไร (Profitability) และระดับหนี้สิน (Leverage)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

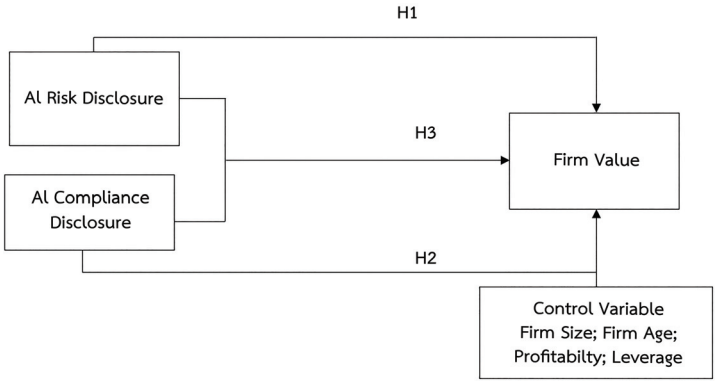

รูปที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

รูปที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัยที่พัฒนาขึ้นจากทฤษฎีสัญญาณ (Signaling Theory) โดยกำหนดให้การเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI Risk Disclosure) และการเปิดเผยข้อมูลการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI Compliance Disclosure) เป็นตัวแปรอิสระที่คาดว่าส่งผลต่อมูลค่ากิจการ (Firm Value) ขณะที่ขนาดบริษัท (Firm Size) อายุบริษัท (Firm Age) อัตรากำไร (Profitability) และระดับหนี้สิน (Leverage) ถูกกำหนดเป็นตัวแปรควบคุม เพื่อควบคุมอิทธิพลของปัจจัยพื้นฐานที่อาจส่งผลต่อมูลค่ากิจการ

สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 (H_1) การเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI Risk Disclosure) มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อมูลค่ากิจการ (Firm Value)

สมมติฐานที่ 2 (H_2) การปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI Compliance Disclosure) มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อมูลค่ากิจการ (Firm Value)

สมมติฐานที่ 3 (H_3) การเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI Risk Disclosure) และการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI Compliance Disclosure) มีความสัมพันธ์ทางบวกต่อมูลค่ากิจการ (Firm Value)

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ บริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย (SET) ช่วงปี พ.ศ. 2565 - 2567 จำนวน 100 บริษัท (SET100) ซึ่งเป็นบริษัทขนาดใหญ่ ครอบคลุมหลากหลายอุตสาหกรรม เช่น

การเงิน การผลิต พลังงาน และเทคโนโลยี ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาได้มาจากรายงานประจำปี (Annual Report) และรายงานความยั่งยืน (Sustainability Report) ของแต่ละบริษัท (Stock Exchange of Thailand (SET), 2025)

กลุ่มตัวอย่างถูกคัดเลือกจากประชากรดังกล่าวโดยใช้เทคนิคการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้บริษัทที่มีข้อมูลครบถ้วนเกี่ยวกับการเปิดเผยข้อมูลด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI Disclosure) ประกอบด้วย AI Risk Disclosure และ AI Compliance Disclosure รวมทั้งข้อมูลทางการเงินที่ใช้ในการคำนวณมูลค่ากิจการ (Firm Value) ครอบคลุมระยะเวลา 3 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2565 - 2567 รายละเอียดการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 1 โดยหลังจากคัดบริษัทที่มีข้อมูลไม่ครบถ้วนออกแล้ว ทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างรวมทั้งสิ้น 276 บริษัท-ปี (Firm-years)

ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาระหว่างปี พ.ศ. 2565 - 2567

รายละเอียดบริษัท	2565	2566	2567	รวม
จำนวนบริษัทจดทะเบียนใน SET100	100	100	100	300
หัก บริษัทที่ไม่มีข้อมูลครบถ้วน	(3)	(4)	(4)	(11)
หัก บริษัทที่ไม่มีรายงาน AI Disclosure ครบถ้วน	(2)	(2)	(3)	(7)
จำนวนตัวอย่างสุทธิ (Firms)	95	94	93	92
จำนวนบริษัท-ปี (Firm-years)	95	92	89	276

* ข้อมูล ณ 30 ตุลาคม 2567

ตารางที่ 2 ตัวแปรและการวัดค่า

ตัวแปร (Variable)	สัญลักษณ์ (Symbol)	การวัดค่า (Measurement)	แหล่งอ้างอิง (References)
การเปิดเผยความเสี่ยงด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI Risk Disclosure)	AIRISK	ดัชนีรวมจาก 3 หมวดหมู่ ได้แก่ ความเสี่ยงเชิงเทคนิค (Technical Risk) จริยธรรม (Ethical Risk) และความเป็นส่วนตัว (Data Privacy & Security) วัดด้วย Likert Scale 1 - 5	Marin et al. (2025), Wang and Yen (2023)
การเปิดเผยการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI Compliance Disclosure)	AICOMPLY	ดัชนีรวมจากการปฏิบัติตามข้อกำหนด กฎหมาย มาตรฐานอุตสาหกรรม และมาตรการภายในองค์กร วัดด้วย Likert Scale 1 - 5	Microsoft (2022), Google (2023), Shaban and Omoush (2025)
มูลค่ากิจการ (Firm Value)	FV	Ln(Market Capitalization)	Wu et al. (2022)
ขนาดบริษัท (Firm Size)	SIZE	Ln(Total Assets)	Al-Nimer (2021)
อายุบริษัท (Firm Age)	AGE	จำนวนปีตั้งแต่จดทะเบียน	SET (2025)
อัตรากำไร (Profitability)	PROF	ROA	Wu et al. (2022), Chen and Xie (2022)
สัดส่วนหนี้สินต่อทุน (Leverage)	LEV	Debt-to-Equity Ratio	Kraus and Litzenberger (1973)

ตารางที่ 2 แสดงรายละเอียดตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ ได้แก่ AI Risk Disclosure และ AI Compliance Disclosure ตัวแปรตาม ได้แก่ Firm Value และตัวแปรควบคุม ได้แก่ Firm Size, Firm Age, Profitability และ Leverage พร้อมทั้งแสดงวิธีการวัดค่าและแหล่งอ้างอิงของตัวแปรแต่ละตัว

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ถูกใช้เพื่อวิเคราะห์ลักษณะทั่วไปของตัวแปร เช่น ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของ AI Risk Disclosure, AI Compliance Disclosure, Firm Value และตัวแปรควบคุมอื่น ๆ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ (Correlation Analysis) ถูกนำมาใช้เพื่อตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่าง AI Risk Disclosure, AI Compliance Disclosure กับ Firm Value รวมถึงตัวแปรควบคุม เช่น ขนาดบริษัท อายุบริษัท อัตรากำไร และระดับหนี้สิน

การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ถูกใช้เพื่อตรวจสอบสมมติฐาน H_1 - H_3 และเปรียบเทียบผลกระทบของแต่ละมิติของ AI Disclosure ต่อ Firm Value

การใช้สมการถดถอยในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน โดยโมเดลทั้งสามกำหนดดังนี้

โมเดล 1 พิจารณาผลของ AI Risk Disclosure ต่อ Firm Value พร้อมตัวแปรควบคุม

$$FV_{it} = \beta_0 + \beta_1 AIRISK_{it} + \beta_2 SIZE_{it} + \beta_3 AGE_{it} + \beta_4 PROF_{it} + \beta_5 LEV_{it} + \in_{it}$$

โมเดล 2 พิจารณาผลของ AI Compliance Disclosure ต่อ Firm Value พร้อมตัวแปรควบคุม

$$FV_{it} = \beta_0 + \beta_1 AICOMPLY_{it} + \beta_2 SIZE_{it} + \beta_3 AGE_{it} + \beta_4 PROF_{it} + \beta_5 LEV_{it} + \in_{it}$$

โมเดล 3 รวมทั้ง AI Risk Disclosure และ AI Compliance Disclosure เพื่อตรวจสอบผลรวมของทั้งสองตัวแปรต่อ Firm Value พร้อมตัวแปรควบคุม

$$FV_{it} = \beta_0 + \beta_1 AIRISK_{it} + \beta_2 AICOMPLY_{it} + \beta_3 SIZE_{it} + \beta_4 AGE_{it} + \beta_5 PROF_{it} + \beta_6 LEV_{it} + \in_{it}$$

ผลการวิจัย

ตารางที่ 3 ค่าสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics)

ตัวแปร	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
AI Risk Disclosure	1.000	5.000	3.380	1.120
AI Compliance Disclosure	1.000	5.000	3.450	1.090
ขนาดบริษัท (Log Total Assets)	2.950	7.120	4.020	0.730
อายุบริษัท (Firm Age, ปี)	3.000	65.000	28.700	12.400
อัตรากำไร (Profitability, ROA)	-0.080	0.320	0.091	0.057
สัดส่วนหนี้สินต่อทุน (Leverage, D/E)	0.100	4.650	1.360	0.790
มูลค่ากิจการ (Firm Value, Ln(Market Cap))	2.800	6.980	4.250	0.840

จากตารางที่ 3 แสดงค่าสถิติพรรณนาของตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการเปิดเผยความเสี่ยงด้าน AI และลักษณะของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยในกลุ่ม SET100 พบว่า การเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงด้าน AI แสดงถึงค่าคะแนนเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานที่แตกต่างกัน โดย AI Risk Disclosure มีค่าเฉลี่ย 3.380 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.120 คะแนน ขณะที่ AI Compliance Disclosure มีค่าเฉลี่ย 3.450 คะแนน และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 1.090 คะแนน ตามลำดับ ขนาดของกิจการ (Log Total Assets) มีค่าเฉลี่ย 4.020 (ไม่มีหน่วย) และอายุของกิจการ (Firm Age) มีค่าเฉลี่ย 28.70 ปี ส่วนอัตรากำไร (ROA) มีค่าเฉลี่ย 0.091 และสัดส่วนหนี้สินต่อทุน (D/E) มีค่าเฉลี่ย 1.360 แสดงถึงความแตกต่างในการใช้หนี้สินระหว่างบริษัท ขณะที่มูลค่ากิจการ (Ln[Market Cap]) มีค่าเฉลี่ย 4.250 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.840

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรของบริษัทในกลุ่ม SET100

ตัวแปร	AIRISK	AICOMPL	SIZE	AGE	PROFIT	LEV	VIF
AIRISK	1.000	0.520**	0.200*	0.150	0.180*	-0.050	1.43
AICOMPL		1.000	0.180*	0.120	0.200*	0.030	1.47
SIZE			1.000	0.300**	0.250*	0.220*	1.41
AGE				1.000	0.100	0.050	1.39
PROFIT					1.000	-0.280**	1.45
LEV						1.000	1.37

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 4 พบว่า ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระอยู่ในช่วง -0.280 ถึง 0.520 แสดงถึงความสัมพันธ์ระดับปานกลาง ขณะที่ค่าตัวบ่งชี้ความผันแปรร่วม (VIF) อยู่ระหว่าง 1.37 - 1.47 ต่ำกว่าเกณฑ์ 10 ชัดเจน แสดงว่าตัวแปรอิสระไม่มีปัญหา Multicollinearity และสามารถนำเข้าสู่สมการถดถอยเชิงพหุคูณได้อย่างเหมาะสม (Hair et al., 2019) ทั้งนี้สะท้อนว่าฐานข้อมูลมีความสมบูรณ์และตัวแปรมีความแตกต่างเพียงพอ ทำให้ผลการวิเคราะห์น่าเชื่อถือสูง

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ตัวแปร	โมเดล 1			โมเดล 2			โมเดล 3		
	B	t	Sig.	B	t	Sig.	B	t	Sig.
Constant	3.215	10.32	0.000**	3.198	10.36	0.000**	3.210	10.35	0.000**
AI Risk Disclosure (AIRISK)	0.152	2.51	0.013*	-	-	-	0.148	2.50	0.014*
AI Compliance Disclosure (AICOMPL)	-	-	-	0.138	2.38	0.018*	0.134	2.37	0.019*
Firm Size (SIZE)	0.081	2.38	0.019*	0.083	2.37	0.019*	0.082	2.38	0.019*
Firm Age (AGE)	0.022	1.95	0.054	0.023	1.96	0.053	0.022	1.95	0.054
Profitability (PROFIT)	0.047	2.47	0.016*	0.049	2.45	0.016*	0.048	2.46	0.016*
Leverage (LEV)	-0.064	-3.05	0.003**	-0.062	-2.95	0.004**	-0.063	-3.00	0.003**
R^2	0.783			0.771			0.791		
Adjusted R^2	0.759			0.746			0.767		
F-statistic	14.56			13.92			15.03		
Durbin-Watson	1.97			1.96			1.97		

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ; ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

1) ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณของโมเดล 1 (ตารางที่ 5) (AI Risk Disclosure) พบว่า AI Risk Disclosure มีอิทธิพลเชิงบวกต่อมูลค่ากิจการ (Firm Value) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่าการเปิดเผยความเสี่ยงจากการใช้ AI อย่างโปร่งใสช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้นักลงทุน ส่งผลให้มูลค่ากิจการเพิ่มขึ้น ดังนั้นสมมติฐานที่ 1

จึงได้รับการยอมรับ สำหรับตัวแปรควบคุม ขนาดบริษัทและอัตรากำไรมีอิทธิพลเชิงบวกและมีนัยสำคัญ ขณะที่สัดส่วนหนี้สินต่อทุนมีอิทธิพลเชิงลบ ส่วนอายุบริษัทไม่มีอิทธิพลต่อมูลค่ากิจการ เนื่องจากไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โมเดลนี้มีค่า Adjusted R^2 = 0.759 แสดงว่าตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของมูลค่ากิจการได้ร้อยละ 75.9 ส่วนที่เหลืออาจเกิดจากตัวแปรอื่นที่ไม่ได้รวมอยู่ในโมเดล ค่าดัชนี Durbin-Watson = 1.97 อยู่ในช่วง 1.5 - 2.5 แสดงว่าค่าความผิดพลาดเป็นอิสระต่อกัน และค่า F-statistic = 14.56 มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าโมเดลมีความเหมาะสมโดยรวม (Durbin and Watson, 1951)

2) ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณของโมเดล 2 (AI Compliance Disclosure) พบว่า AI Compliance Disclosure มีอิทธิพลเชิงบวกต่อมูลค่ากิจการ (Firm Value) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่าการเปิดเผยการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้าน AI อย่างโปร่งใสช่วยเพิ่มความเชื่อมั่นให้นักลงทุนและทำให้มูลค่ากิจการสูงขึ้น ดังนั้นสมมติฐานที่ 2 จึงได้รับการยอมรับ สำหรับตัวแปรควบคุม ขนาดบริษัทและอัตรากำไรมีอิทธิพลเชิงบวกและมีนัยสำคัญ ขณะที่สัดส่วนหนี้สินต่อทุนมีอิทธิพลเชิงลบ ส่วนอายุบริษัทไม่มีอิทธิพลต่อมูลค่ากิจการ เนื่องจากไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โมเดลนี้มีค่า Adjusted R^2 = 0.746 แสดงว่าตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของมูลค่ากิจการได้ร้อยละ 74.6 ค่าดัชนี Durbin-Watson = 1.96 แสดงว่าค่าความผิดพลาดเป็นอิสระต่อกัน และค่า F-statistic = 13.92 มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าโมเดลมีความเหมาะสมโดยรวม

3) ผลการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณของโมเดล 3 (AI Risk & AI Compliance Disclosure) พบว่าทั้ง AI Risk Disclosure และ AI Compliance Disclosure มีอิทธิพลเชิงบวกต่อมูลค่ากิจการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 แสดงว่าการเปิดเผยทั้งสองมิติร่วมกันสามารถเพิ่มมูลค่ากิจการได้ดีกว่าการเปิดเผยเพียงด้านใดด้านหนึ่ง ดังนั้นสมมติฐานที่ 3 จึงได้รับการยอมรับ สำหรับตัวแปรควบคุม ขนาดบริษัทและอัตรากำไรมีอิทธิพลเชิงบวกและมีนัยสำคัญ ขณะที่โครงสร้างหนี้มีอิทธิพลเชิงลบ ส่วนอายุบริษัทไม่มีอิทธิพลต่อมูลค่ากิจการ เนื่องจากไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โมเดลนี้มีค่า Adjusted R^2 = 0.767 แสดงว่าตัวแปรสามารถอธิบายความแปรปรวนของมูลค่ากิจการได้ร้อยละ 76.7 ค่าดัชนี Durbin-Watson = 1.97 แสดงว่าค่าความผิดพลาดเป็นอิสระต่อกัน และค่า F-statistic = 15.03 มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าโมเดลมีความเหมาะสมโดยรวม

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ชี้ให้เห็นว่า การเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงด้าน AI (AI Risk Disclosure) และการเปิดเผยการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้าน AI (AI Compliance Disclosure) มีความสัมพันธ์เชิงบวกต่อมูลค่ากิจการของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม SET100 อย่างชัดเจน การเปิดเผยความเสี่ยงด้าน AI ช่วยให้นักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียรับรู้ถึงความสามารถของบริษัทในการบริหารจัดการเทคโนโลยีและความเสี่ยงเชิงกลยุทธ์ ส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นและเพิ่มมูลค่ากิจการ ผลลัพธ์นี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 1 และสนับสนุนแนวคิดของ Uberti-Bona Marin et al. (2025) ที่ระบุว่าการรายงานความเสี่ยงเกี่ยวกับ AI ช่วยให้นักลงทุนเข้าใจมาตรการจัดการความเสี่ยงของบริษัท ขณะที่ Galaz et al. (2021) พบว่าการสื่อสารความเสี่ยงและความโปร่งใสในการใช้ปัญญาประดิษฐ์ช่วยลดความเสี่ยงเชิงระบบและเพิ่มความมั่นใจของนักลงทุน สะท้อนว่าการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงด้านปัญญาประดิษฐ์ (AI Risk Disclosure) ไม่ใช่เพียงการรายงานข้อมูลเชิงเทคนิค แต่เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นและเพิ่มมูลค่ากิจการอย่างยั่งยืน (Sahut et al., 2022)

ในส่วนของการเปิดเผยการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้าน AI การสื่อสารเชิงโปร่งใสเกี่ยวกับความน่าเชื่อถือและมาตรการกำกับดูแลภายในองค์กรช่วยสร้างความมั่นใจแก่ผู้ลงทุนและสนับสนุนการตัดสินใจลงทุน ส่งผลให้มูลค่ากิจการเพิ่มขึ้น ผลลัพธ์นี้สอดคล้องกับสมมติฐานที่ 2 และสนับสนุนงานวิจัยของ Nastoska et al. (2025) พบว่าการเปิดเผยข้อมูลด้านการกำกับดูแลและความน่าเชื่อถือของระบบ AI เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นและเพิ่มการประเมินมูลค่ากิจการอย่างชัดเจน การเปิดเผยข้อมูลเชิงโปร่งใสช่วยลดความไม่แน่นอนทางกฎหมายและความเสี่ยงด้านชื่อเสียง รวมถึงสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงเชิงรุก ทำให้บริษัทสามารถปรับตัวและรับมือกับความท้าทายด้านเทคโนโลยีและกฎระเบียบได้อย่างมีประสิทธิภาพ (นวลสิริ หมั่นไร่ และคณะ, 2568)

เมื่อพิจารณาการเปิดเผยทั้งสองมิติร่วมกัน พบว่าการสื่อสารข้อมูลความเสี่ยงและการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้าน AI ช่วยให้นักลงทุนและผู้มีส่วนได้เสียได้รับข้อมูลครบถ้วน ทั้งศักยภาพเทคโนโลยี ความเสี่ยงเชิงเทคนิค ความรับผิดชอบทางจริยธรรม และมาตรการกำกับภายในองค์กร การสื่อสารที่โปร่งใสลดความไม่แน่นอนและความเสี่ยงเชิงระบบ ทำให้ผู้ลงทุนมั่นใจมากขึ้น ผลลัพธ์นี้สอดคล้องกับ Cheong (2024) ที่ระบุว่าการเปิดเผยข้อมูล AI อย่างรอบด้านสร้างความน่าเชื่อถือและสนับสนุนการประเมินมูลค่ากิจการอย่างแม่นยำ อีกทั้ง Marin et al. (2025) ชี้ว่าบริษัทที่รายงานความเสี่ยงและมาตรการกำกับดูแลด้านปัญญาประดิษฐ์อย่างครบถ้วน มักได้รับการประเมินเชิงบวกจากตลาดทุน ขณะเดียวกัน การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวยังช่วยให้องค์กรสามารถระบุและจัดการความเสี่ยงเชิงระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพและสนับสนุนความยั่งยืนในระยะยาว (Mirishli, 2025)

สำหรับตัวแปรควบคุม พบว่าขนาดบริษัทและอัตรากำไรมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับมูลค่ากิจการ สะท้อนว่าบริษัทขนาดใหญ่และมีศักยภาพทางการเงินสูงสามารถสร้างผลตอบแทนและรักษามูลค่ากิจการได้ดี ขณะที่โครงสร้างหนี้มีความสัมพันธ์เชิงลบ สอดคล้องกับทฤษฎีโครงสร้างเงินทุนของ Modigliani and Miller (1958) และงานวิจัยของ Huda and Zulvia (2025) พบว่าหนี้สูงเพิ่มความเสี่ยง ลดความยืดหยุ่นในการลงทุน ส่วนอายุบริษัทไม่มีอิทธิพลต่อมูลค่ากิจการ แสดงว่าผู้ลงทุนให้ความสำคัญกับขนาด กำไร และการบริหารความเสี่ยงด้าน AI มากกว่าอายุโดยตรง นอกจากนี้ การเปิดเผยข้อมูลด้าน ESG ชัดเจนช่วยสนับสนุนการบริหารความเสี่ยงทางการเงินและการตัดสินใจลงทุน (อัครเดช ฉวีรักษ์, 2568) ภาพรวมผลการวิจัยชี้ว่า การเปิดเผยข้อมูลด้าน AI ทั้งความเสี่ยง (AI Risk Disclosure) และการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (AI Compliance Disclosure) มีผลเชิงบวกต่อมูลค่ากิจการของบริษัทในกลุ่ม SET100 โดยการเปิดเผยความเสี่ยงด้าน AI ช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้นักลงทุน ขณะที่การเปิดเผยการปฏิบัติตามกฎระเบียบเสริมความน่าเชื่อถือและความโปร่งใส การรวมทั้งสองมิติในโมเดลเดียวเพิ่มความสามารถในการอธิบายความแปรปรวนของมูลค่ากิจการ ชี้ว่าการเปิดเผยข้อมูลครบถ้วนและสมดุลเป็นกลยุทธ์ที่มีประสิทธิภาพ ช่วยลดความไม่แน่นอนด้านกฎหมายและความเสี่ยงเชิงระบบ ทำให้บริษัทรักษาฐานนักลงทุนและสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันอย่างยั่งยืน

บทสรุป

การวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงและการปฏิบัติตามกฎระเบียบด้านปัญญาประดิษฐ์กับมูลค่ากิจการ ของบริษัทจดทะเบียนในกลุ่ม SET100 พบว่า การเปิดเผยข้อมูลด้านปัญญาประดิษฐ์ทั้งในมิติของความเสี่ยง (AI Risk Disclosure) และการปฏิบัติตามกฎระเบียบ (AI Compliance Disclosure) มีผลเชิงบวกต่อมูลค่ากิจการและช่วยเสริมสร้างความเชื่อมั่นของนักลงทุนในการประเมินศักยภาพของบริษัทในการบริหารจัดการเทคโนโลยีและความเสี่ยง โดยเฉพาะการเปิดเผยข้อมูลด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ช่วยเพิ่มความน่าเชื่อถือและความโปร่งใสของข้อมูลทางธุรกิจ นอกจากนี้ การบูรณาการการเปิดเผยข้อมูลทั้งสองมิติไว้ในรายงานประจำปีสามารถเพิ่มความสามารถในการอธิบายมูลค่ากิจการได้ดียิ่งขึ้น และสะท้อนถึงศักยภาพของบริษัทในการบริหารจัดการปัญญาประดิษฐ์อย่างครบถ้วน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษา บริษัทจดทะเบียนควรบูรณาการการเปิดเผยข้อมูลด้านปัญญาประดิษฐ์เข้ากับกลยุทธ์การสื่อสารองค์กรอย่างเป็นระบบ เพื่อลดความไม่แน่นอนและเสริมสร้างความมั่นใจของนักลงทุน ขณะเดียวกันหน่วยงานกำกับดูแลควรสนับสนุนการเปิดเผยข้อมูลด้านปัญญาประดิษฐ์ที่มีความโปร่งใสและเป็นมาตรฐาน เพื่อยกระดับคุณภาพของรายงานและความเชื่อมั่นในตลาดทุน สำหรับผู้ลงทุน ควรนำข้อมูลการเปิดเผยด้านปัญญาประดิษฐ์มาใช้ร่วมกับข้อมูลทางการเงินในการประเมินมูลค่ากิจการและประกอบการตัดสินใจลงทุน นอกจากนี้ งานวิจัยในอนาคตควรศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดเผยข้อมูลด้านปัญญาประดิษฐ์กับตัวแปรเชิงพฤติกรรมของนักลงทุน ผลกระทบในระยะยาวต่อผลประกอบการ และการประยุกต์ใช้ในอุตสาหกรรมอื่น ๆ เพื่อยืนยันความทั่วไปของผลลัพธ์และขยายขอบเขตของการศึกษา

References

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. (2567). *คู่มือการรายงานความยั่งยืนสำหรับบริษัทจดทะเบียนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. เข้าถึงเมื่อ (20 ตุลาคม 2567). https://setsustainability.com//download/ixcugobk4zq6f7s

ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2567). *Artificial Intelligence in Financial Services: ปัญญาประดิษฐ์ในบริการทางการเงิน*. เข้าถึงเมื่อ (20 ตุลาคม 2567). https://www.bot.or.th/th/research-and-publications/articles-and-publications/articles/article-20250804.html

นวลสิริ หมั่นไร่, อัครเดช ฉวีรักษ์ และปานฉัตร อาการักษ์. (2568). ความสัมพันธ์ของการเปิดเผยข้อมูลความยั่งยืนกับมูลค่ากิจการตามราคาตลาด ของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100. *วารสารการอาชีวศึกษาภาคกลาง*, 9(1), 20-28. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/IVECJournal/article/view/277332

มนณกร เลิศคำ, อัครเดช ฉวีรักษ์ และปานฉัตร อาการักษ์. (2568). การกำกับดูแลกิจการและความรับผิดชอบด้านสิ่งแวดล้อม สังคมและบรรษัทภิบาล ที่ส่งผลต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนของบริษัทจดทะเบียน ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มสินค้าอุตสาหกรรม. *วารสารการอาชีวศึกษาภาคกลาง*, 9(1), 68-78. https://so06.tci-thaijo.org/index.php/IVECJournal/article/view/277315

อัครเดช ฉวีรักษ์. (2568). ผลกระทบของการปฏิบัติตามแนวทางสิ่งแวดล้อม สังคม และบรรษัทภิบาลต่อการบริหารความเสี่ยงทางการเงินในบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่ม SET100. *วารสารวิทยาการจัดการสมัยใหม่*, 18(1), 60-73. https://so03.tci-thaijo.org/index.php/JMMS/article/view/286813

Al-Nimer, M. (2021). Risk Management Practices and Firm Performance with a Mediating Role of Business Model Innovation: Observations from Jordan. *Journal of Risk and Financial Management*, 14(3), Article 113. https://doi.org/10.3390/jrfm14030113

Alzeghoul, A. and Alsharari, N.M. (2025). Impact of AI Disclosure on the Financial Reporting and Performance as Evidence from US Banks. *Journal of Risk and Financial Management*, 18(1), Article 4. https://doi.org/10.3390/jrfm18010004

Bahari, A. and Napitupulu, M.A. (2025). The Impact of Artificial Intelligence Disclosure on the Financial Performance: An Empirical Study of Indonesian Banks. In Yaseen, S.G. (eds), *Applied Artificial Intelligence in Business* (Vol. 597, pp. 313-328). Springer. https://doi.org/10.1007/978-3-031-90271-0_23

Bello y Villarino, J.M. and Bronitt, S. (2024). AI-driven Corporate Governance: A Regulatory Perspective. *Griffith Law Review*, 33(4), 355-374. https://doi.org/10.1080/10383441.2024.2405752

Big Valley Marketing. (2024). *AI Disclosure and Transparency: Closing the Trust Gap: A Deep-dive Industry Analysis from Big Valley Marketing*. Access (10 December 2024). https://bigvalley.co/wp-content/uploads/2024/11/BV-AI-Research-Report.pdf

Chen, Z. and Xie, G. (2022). ESG Disclosure and Financial Performance: Moderating Role of ESG Investors. *International Review of Financial Analysis*, 83, Article 102291. https://doi.org/10.1016/j.irfa.2022.102291

Cheong, B.C. (2024). Transparency and Accountability in AI Systems: Safeguarding Wellbeing in the Age of Algorithmic Decision-making. *Frontiers in Human Dynamics*, 6, Article 1421273. https://doi.org/10.3389/fhumd.2024.1421273

Coglianese, C. and Shaikh, N. (2023). *Management-based Oversight of the Automated State: Emerging Standards for AI Impact Assessment and Auditing in the Public Sector* (U of Penn Law School, Public Law Research Paper No. 23-45). SSRN. https://ssrn.com/abstract=4657333

Durbin, J. and Watson, G.S. (1951). Testing for Serial Correlation in Least Squares Regression. II. *Biometrika*, 38(1-2), 159-178. https://doi.org/10.1093/biomet/38.1-2.159

Galaz, V., Centeno, M.A., Callahan, P.W., Causevic, A., Patterson, T., Brass, I., Baum, S., Farber, D., Fischer, J., Garcia, D., McPhearson, T., Jimenez, D., King, B., Larcey, P. and Levy, K. (2021). Artificial Intelligence, Systemic Risks, and Sustainability. *Technology in Society*, 67, Article 101741. https://doi.org/10.1016/j.techsoc.2021.101741

Google. (2023). *AI Principles Progress Update 2023*. Access (15 December 2024). https://ai.google/static/documents/ai-principles-2023-progress-update.pdf

Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J. and Anderson, R.E. (2019). *Multivariate Data Analysis* (8thed). Cengage Learning.

Huda, S. and Zulvia, Y.F. (2025). The Influence of Digital Transformation and Leverage on the Financial Performance of Companies in the Infrastructure, Transportation and Logistics Sector Listed on the IDX. *International Journal of Economics and Management Research*, 3(3), 276-285. https://doi.org/10.55606/ijemr.v3i3.426

JPMorgan Chase & Co. (2024). *Emerging Technology Trends: JPMorganChase Perspective*. Access (15 July 2024). https://www.jpmorgan.com/content/dam/jpmorgan/documents/technology/jpmorganchase-emerging-technology-trends-a-jpmorganchase-perspective.pdf

Kraus, A. and Litzenberger, R.H. (1973). A State-preference Model of Optimal Financial Leverage. *The Journal of Finance*, 28(4), 911-922. https://doi.org/10.1111/j.1540-6261.1973.tb01415.x

Liu, Z., Du, Y. and Pennings, E. (2024). Open Knowledge Disclosure and Firm Value: A Signalling Theory Perspective. *Industry and Innovation*, 31(4), 475-500. https://doi.org/10.1080/13662716.2024.2320765

Marin, L.G., Rijsbosch, B., Spanakis, G. and Kollnig, K. (2025). Are Companies Taking AI Risks Seriously? A Systematic Analysis of Companies' AI Risk Disclosures in SEC 10-K forms. *arXiv*. https://arxiv.org/abs/2508.19313

Microsoft. (2022). *Microsoft Responsible AI Standard, v2: General requirements*. Access (15 August 2024). https://cdn-dynmedia-1.microsoft.com/is/content/microsoftcorp/microsoft/final/en-us/microsoft-brand/documents/Microsoft-Responsible-AI-Standard-General-Requirements.pdf

Mirishli, S. (2025). *Regulating AI in Financial Services: Legal Frameworks and Compliance Challenges*. arXiv. https://arxiv.org/abs/2503.14541

Modigliani, F. and Miller, M.H. (1958). The Cost of Capital, Corporation Finance and the Theory of Investment. *The American Economic Review*, 48(3), 261-297. https://www.jstor.org/stable/1809766

Nastoska, A., Jancheska, B., Rizinski, M. and Trajanov, D. (2025). Evaluating Trustworthiness in AI: Risks, Metrics, and Applications Across Industries. *Electronics*, 14(13), Article 2717. https://doi.org/10.3390/electronics14132717

Papagiannidis, E., Mikalef, P. and Conboy, K. (2025). Responsible Artificial Intelligence Governance: A Review and Research Framework. *The Journal of Strategic Information Systems*, 34(2), Article 101885. https://doi.org/10.1016/j.jsis.2024.101885

PwC. (n.d.). *Managing the Risks of Generative AI: A Playbook for Risk Executives—Beginning with Governance*. Access (15 June 2024). https://www.pwc.com/us/en/tech-effect/ai-analytics/managing-generative-ai-risks.html

Rohendi, H., Ghozali, I. and Ratmono, D. (2024). Environmental, Social, and Governance (ESG) Disclosure and Firm Value: The Role of Competitive Advantage as a Mediator. *Cogent Business & Management*, 11(1), Article 2297446. https://doi.org/10.1080/23311975.2023.2297446

Sahut, J.-M., Schweizer, D. and Peris-Ortiz, M. (2022). Technological Innovations to Ensure Confidence in the Digital World. *Technological Forecasting and Social Change*, 179, Article 121680. https://doi.org/10.1016/j.techfore.2022.121680

Shaban, O.S. and Omoush, A. (2025). AI-driven Financial Transparency and Corporate Governance: Enhancing Accounting Practices with Evidence from Jordan. *Sustainability*, 17(9), Article 3818. https://doi.org/10.3390/su17093818

Stock Exchange of Thailand (SET). (2025). *SET50 and SET100 Constituents*. Access (30 June 2024). https://www.set.or.th/en/market/information/securities-list/constituents-list-set50-set100

Uberti-Bona Marin, L.G., Rijsbosch, B., Spanakis, G. and Kollnig, K. (2025). *Are Companies Taking AI Risks Seriously? A Systematic Analysis of Companies' AI Risk Disclosures in SEC 10-K Forms*. Access (22 July 2024). arXiv. https://arxiv.org/abs/2508.19313

Wang, T. and Yen, J.-C. (2023). Does AI Bring Value to Firms? Value Relevance of AI Disclosures. *Die Unternehmung: Swiss Journal of Business Research and Practice*, 77(2), 134-161. https://doi.org/10.5771/0042-059X-2023-2-134

Wu, S., Li, X., Du, X. and Li, Z. (2022). The Impact of ESG Performance on Firm Value: The Moderating Role of Ownership Structure. *Sustainability*, 14(21), Article 14507. https://doi.org/10.3390/su142114507

Xia, B., Lu, Q., Perera, H., Zhu, L., Xing, Z., Liu, Y. and Whittle, J. (2023). *Towards Concrete and Connected AI Risk Assessment (C^2AIRA): A Systematic Mapping Study*. Access (25 July 2024). arXiv. https://doi.org/10.48550/arXiv.2301.11616